

Üvegtörők a zártsztályon

(Domokos Tamás beszélgetése Gallai Ferencsel /CPg, Nagyfröccs, Zártsztály, Boy And The Boy/, *Hökkenő*, 2000. január)

A szegedi független zenei élet virágkorában, az 1980-as évtizedben, a politikai-világnézeti radikalizmusában irányadó, de zenei invenciózusságában kevésbé számottevő CPg (a rövidítés föloldása helyesen: Come on Punk Group vagy Coitus Punk Group) a Cigánypusztító Gáz stb. elnevezések elsősorban a rosszindulatú KISZ ellenpropaganda agyszüleményei voltak, s voltaképpen ezek a névváltozatok Magyarországon a nyolcvanas évek második felében kibontakozó skinhead-mozgalomra direkt/spontán módon rákapcsolódtak) előtt, mellett, után számos, a magyar állapotokhoz viszonyítva kiváló zenekar (Csód, Gyíxekta, Nagyfröccs, Vörös Kereszt, Zártsztály, 88-as csoport, Boldog Idő stb.) és disc jockey (Bene Gábor) működött. A CPg, a Nagyfröccs, a Zártsztály, a Boy And The Boy vezéregyénisége, s az akkori pezsgő légkör meghatározó alakja volt Gallai Ferenc (Boy).

1979

The B-52'S: *The B-52'S*

Specials: *The Specials*

Talking Heads: *Remain In Light*

Madness: *One Step Beyond*

The Clash: *London Calling*

Blondie: *Eat To The Beat*

Joy Division: *Unknown Pleasures*

Gang Of Four: *Entertainment!*

Siouxie And The Banshees: *Join Hands*

The Human League: *Reproduction*

Nyugat-Európában leáldozott a punknak, de nyomában a kultúra populáris és arisztokratikus regisztereinek (gyakran termékeny keveredésről van szó) régen látott gazdagsága mutatkozik meg, erről beszélhetünk könnyűzenei-lemezkiadói értelemben is. Ennek okait elsősorban abban kell keresnünk, hogy a gazdasági recessziótól, a kiüresedett, minden problémát képmutató és aljas módon leplezni igyekvő politikai árnyjátéktól, továbbá a nagyvárosi lét unalmas sivatagaitól megcsömörlött új generáció (generation X), miután munkát többnyire nem talált/nem keresett, energiáit levezetni, gondolatait, érzéseit kifejezni elsősorban „zeneileg” tudta/akarta, s e tömeget a szórakoztatóipar kénytelen volt tudomásul venni (leginkább a tehetségét), illetve kezelni (persze az üzleti szellem kicsinyes, de ésszerű keretein belül). Megszületik a hatalom magatartásformáit kifigurázó/kipróbáló, exhibicionista punk, a toleranciát hirdet(get)ő, politikus neo-ska rajongó, a nyomorúságának okát a bevándorlóban megtalálni vélő, agresszív skinhead, a halál folytonos látta-moztatója, a saját neurózisában forgoló darker, a neoromantikus zene, a pop-art és Andy Warhol bűvöletében élő, a társadalmiból és politikáiból a „múltba” meg az érzelmekbe menekülő újdandy, a(z) (el)gép(i)esedett) világ esztétikus/félelmetes voltát hirdető szintipopper, vagy (újra erőre kap) a kemény, csupa-bőr-csupa-szőgecs szerkóban pózoló, leginkább sátánista klisék mámorától begöngyölt metálos, sőt mindezen érzésvilágok megannyi keveredési mintája is.

Gallai Ferenc (Boy): Magyarországon erről gyakorlatilag semmit sem tudtunk 1979-ben – néha valami beszivárgott az *Ifjúsági Magazin* keresztül –, beat, disco, rock és konyec. Mi is nyolcadikosként elsősorban The Beatlest hallgattunk, aminek hatására megalakítottuk a TMC (The Merry Chaps) zenekart. Azt hiszem, a tanulás/elsajátítás folyamata mindenkinél mentes az ideológiától: a kezdő gitáros azt játssza el, amit meg tud tanulni, legyen az Neoton Família, Halász Judit vagy a House Of The Rising Sun. Ráadásul akkoriban szinte semmink nem volt a zenecsinaláshoz (később se nagyon), már az is nagy gondnak számított, ha elszakadt a gitáron egy húr. Márpedig a zenélés keményen technikai és pénzkérdés is, tehát adott felszereléssel csak adott szinten tudod megvalósítani az elképzeléseidet.

1980

The Beat: *I Just Can't Stop It*
Bauhaus: *In The Flat Field*
Killing Joke: *Killing Joke*
Public Image Ltd.: *Second Edition*
Joy Division: *Closer*
Hazel O'Connor: *Breaking Glass (filmzene)*
The Cure: *Seventeen Seconds*
Echo And The Bunnymen: *Crocodiles*
U2: *Boy*
Visage: *Visage*

Gallai Ferenc (Boy): 1980-ban ismerkedtem meg Bórral (CPg, Vörös Kereszt, 88-as csoport) a Széchenyi Tejivóban. Nagyon féltünk tőle, mert tekintélyt parancsoló lánc futott keresztül a de- rekán, ám a beszélgetések során kiderült, hogy kedélyes, a balhékat nem túlzottan kereső srácról van szó, aki zenei téren is képes ötletekkel előállni. Rajta keresztül kerültem be a CPg-be, ahol kis idő alatt sok élmény ért. A zenekar a Hattyastól a Petőfi telep egy tyúkjáig mindenhol próbált minimális cuccon. Amikor például az akkori gitáros, Kiss Anti gitárján két húrt elszakítottam, hatalmas botrányt csinált. A kísérletezésünk nem volt hiábavaló: Szeri István, a Volán Klub (ma Rock Klub) akkori főnöke megengedte, hogy az East előtt játszhassunk. A belépőjegyhez járt zsfros kenyér, Bórt befestettük, füstködünk nem volt, helyette egy kiló liszt lett szétszórvva. A koncert végén színpad helyett moslékos tálon játszottunk. Móczán Péterék teljesen kiakadtak. „Köszöntjük Dr. Félliter Diána toxikus orvost!” Kedvenc filmünk az *Üvegtörők* volt, amit rengetegszer néztünk meg. Még Dorozsmára is kimentünk miatta.

1981

Devo: *New Traditionalists*
DAF: *Alles Ist Gut*
The Birthday Party: *Prayers On Fire*
Ultravox: *Rage In Eden*
Depeche Mode: *Speak And Spell*
Soft Cell: *Non Stop Erotic Cabaret*
New Order: *Movement*
Japan: *Tin Drum*
OMD: *Architecture And Morality*
Spandau Ballet: *Journeys To Glory*

Gallai Ferenc (Boy): A CPg indult a *Ki mit tud?* selejtezőjén is, de a lapok (most is) akkor is előre le voltak osztva, ami persze aljasság, viszont nem lehet tenni ellene: a mogulok nagyon is tudják, hogy a tehetségesebb zenekarok mindig nehezen törhetőek meg, kevesebb kompromisszumra hajlandók, kevesebb bennük a pénz. Aztán Bőr kiszállt, megalapította a Vörös Keresztet. A punkoknak ez rosszul esett, rá is szálltak némi ideig. 1981 nyarán én is kiszálltam, s Tóth Tamással – aki a Fanti nevű bájzenekarból kiszállva megalapította az Infantit – befogtunk a zenélésbe Night Fantoms néven. Ezt azonban túl nyálasnak gondoltam, így lettünk Nagyfröccs. Nor-mális hangszere senkinek sem volt, de a megalakulás után nem sokkal már kaptunk lehetőséget a November 7. Műházban (Bálint Sándor nevét viseli ma). Néhány plakáton Nagy Októberi Szocialista Fröccs néven jelentünk meg: hajszálynyra volt a koncert a betiltástól, végül mehetett. Néhány punk bejött pofázni (kezdett divat lenni a punkos bunkózás, botránykeltés), a koncert után persze együtt söröztünk. Később a Tisza Gyöngye alagsorában Bene Gábor ottani diszkós segítségével akartunk csinálni bulit, aminek (végzetes hiba volt) a *Punk Péntek* nevet adtuk. Este közönség helyett rendőrautók jöttek: a punk szó hallatára egyszerre-ben betegek lettek a „szervek”. Többet ott nem próbálkozhattunk.

1982-83

Einstürzende Neubauten: *Kollaps*
Cocteau Twins: *Garlands*
A Flock Of Seagulls: *A Flock Of Seagulls*
Christian Death: *Only Theatre Of Pain*
Death In June: *The Guilty Have No Past*
Siouxsie And The Banshees: *Kiss In The Dreamhouse*
Theatre Of Hate: *Westworld*
New Order: *Power, Corruption And Lies*
Killing Joke: *Revelations*
Clockdva: *Advantage*
The The: *Soul Mining*
Alien Sex Fiend: *Acid Bath*
Spear Of Destiny: *Grapes Of Wrath*
The Chameleons: *Script Of The Bridge*
Simple Minds: *New Gold Dream (81-82-83-84)*
Classix Nouveaux: *Secret*
Cabaret Voltaire: *The Crackdown*
Echo And The Bunnymen: *Porcupine*
Big Country: *The Crossing*
The Creatures: *Feast*

Gallai Ferenc (Boy): A Nagyfröccs Tóth Tamás hadba vonulásával, majd egyetemi tanulmányai miatt bedöglött. Ezután jött a ZoZo, ahol a kevés lehetőségünk közül a zenei vonal izgalmasabbá tételére azt választottuk, hogy a többi zenekar veszélyesebb tagjait megpróbáltuk átcsábítani hozzánk. Így lett a billentyűs lány: szerettük volna a Vörös Keresztből a hegedűs csajt is megkaparintani, de ő nem jött. Ideig-óráig volt szaxofonosunk is (e gondolkodásmód korszerűségét, noha az akkori hazai viszonyok miatt keresztülvihetetlen volt, az a tény is bizonyítja, hogy néhány évvel korábban Angliában az Ultravox zenekar – Brian Eno gyakori közreműködésével – hasonló hangszereléssel próbálkozott, sikeresen /D. T./). A magunk értelmezésében „csúcslinkek” voltunk, míg Bőrék a 88-as csoporttal már az Oi!-problematikát feszegették 1984-től.

1984

The Pogues: *Red Roses For Me*
The Smiths: *The Smiths*
Dead Can Dance: *Dead Can Dance*
The Psychedelic Furs: *Mirror Moves*
Test Department: *Beating The Retreat*
Coil: *Scatology*
Echo And The Bunnymen: *Ocean Rain*
The Cult: *Dreamtime*
The Cure: *The Top*
Cocteau Twins: *Treasure*

Gallai Ferenc (Boy): A ZoZo természetesen szintén elindult a *Ki mit tud?* selejtezőjén, de már ott agyon volt bundázva a dolog. Viszonylag termékeny időszak volt, de további terveinket betegségem megakadályozta. Visszanézve az eseményekre, ma már úgy látom, hogy Güzü (Benkő Zoltán a CPg gitárosa) volt a legelhivatottabb, ő teljesen komolyan vette azt, amit csinált, és ezért talán túl nagy árat fizetett. A többiek? Hatalmas veszteség Juhász Janó (a korszak enigmatikus alakja, kultikus figura, szenzációs sporttehetség, nyíltszívű, remek osztálytárs, padtárs, halványíthatatlan emlékű örök barát /A szerk./), aki öngyilkos lett, mivel képtelen volt elfogadni szüleit, a társadalmi helyzetük által kínálókozó utat. A többségről azt kell mondanom, nem élte meg ennyire szenvedélyesen a dolgokat: többnyire az aktuális divat szerinti változásokról, ide-oda vonzódásokról, csapódásokról beszélhetünk, amivel alapjában véve semmi gondom sincs (élni lehet így is). A csövesek lejáratására indult egykori cikksorozatról sem hiszem azt, hogy mindenkiben kizárólag politikai érdekek munkáltak. Néhány balek tényleg a kallódó fiatalok problémáinak megoldását tűzte ki célul, csak valószínűleg fölhasználták őket. De haladásról, a látókör szélesedéséről nem beszélhetünk, inkább helyben járásról, kiüresedésről.